దూరపు కొండలు

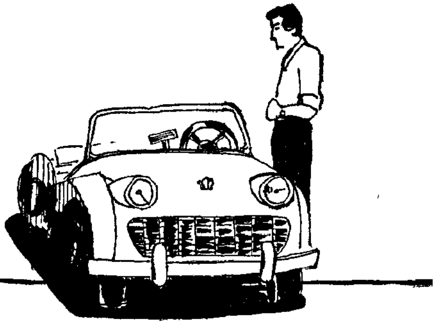

సాయంకాలం అయిదు గంటలు దాటింది. అప్పటిదాకా ఎండకి యిళ్ళల్లో మగ్గిన మనుషులు చల్లగాలికి బయటికి రాసాగారు.

జానకి అప్పుడే వంట ముగించి, స్నానం చేసి, తెల్లచీర కట్టుకుని, మల్లె మొగ్గలు పట్టుకుని డాబా ఎక్కింది. పిట్టగోడమీద కూర్చుని పూలు గుచ్చుకుంటూ రోడ్డుమీద వచ్చేపోయే జనాన్ని చూస్తూండడం జానక్కి కాలక్షేపం. ప్రక్కవాటా ఖాళీ అయేక బొత్తిగా ఏం తోచకుండాపోయింది. మళ్ళీ ఎవరన్నా అందులో చేరి, వాళ్ళతో పొందు కుదిరితేనేగాని తనకీ వంటరితనం పోదు. ఇంతకుముందుండినవాళ్ళతో బాగా కాలక్షేపం అయేది. పిల్లా, జెల్లా, యింటావిడ బాగా కలివిడిగా వుండేవారు. మళ్ళీ వచ్చేవాళ్ళు అంత మంచిగా వుంటారని నమ్మకమేముంది! పోనీ, ఈ ఎండలు తగ్గేవరకూ ఎవరూ రాకుండా వుంటేనే కొంత నయం! – రాత్రులు యిరుకు గదుల్లో, ఉక్కలో, దోమల సంగీతంతో నిద్రపట్టక బాధ పడడమన్నా తప్పిపోతుంది! హాయిగా చల్లగాలిలో పడుకోవచ్చు.

అది రెండు వాటాల పెద్ద యిల్లు. ఒకటి మూడుగదుల వాటా, ముప్ఫయి రూపాయల అద్దె. అందులో జానకీవాళ్ళు వుంటున్నారు. ప్రక్కభాగం చాలా పెద్దది. ఆరేడు గదులు, ఎదురుగా గేటు; అద్దె వందరూపాయలు. డాబామెట్లు ఆ భాగంవైపునించి వుండడం, ఎక్కువ అద్దె ఇచ్చే భాగం గనుక డాబా వాళ్ళ కిందే జమ.

పరధ్యానంగా చూస్తున్న జానకి ఆలోచనలూ, చూపులూ రోడ్డుమీద ఇంటికి కొద్దిదూరంలో ఆగిన కారులోంచి దిగిన ఒకతనిమీదికి మళ్ళగానే ఎవరో కుదిపినట్లయింది. ఎక్కడో చూసినట్లుంది. ఎక్కడో! ఎప్పుడో! పాతపడ్డ జ్ఞాపకాల పుటలను ఎంత తిరగేసినా అంతు చిక్కలేదు. అతను ఎటో వెళ్ళిపోయేడు

డి. కామేశ్వరి

దండగుచ్చిన మల్లెలు తలలో పెట్టుకుని ఆరోజే వచ్చిన పత్రిక పట్టుకుని చాప మీదికి ఒరిగింది జానకి.

క్రింద ఆడుకుంటున్న మధూ, పాపా పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చి "అమ్మా, మనింటికి ఎవరో వచ్చారే. రా!" వగర్చుకుంటూ ఏకకంఠంతో అన్నారు.

"ఎవరు? మగవాళ్ళా, ఆడవాళ్ళా? నాన్న లేరని చెప్పలేదు?" లేవకుండనే జవాబిచ్చింది జానకి.

"చెప్పాను, మీ అమ్మగారిని పిలవమన్నారు. రా అమ్మా!" తల్లికొంగు పట్టుకుని లాగుతూ అన్నాడు మధు.

"అబ్బబ్బ, వుండరా వస్తున్నాను." విసుక్కుంటూ క్రిందికి దిగివచ్చి, వీధి వరండాలో లైటువేసి గుమ్మంలోకి వచ్చిన జానకి, తొట్రుపడి ఒక్కడుగు వెనక్కువేసింది. అతనే! ఎందుకో! ఆలోచిస్తూ, ఏమనాలో తోచక, అలాగే చూస్తూ దగ్గిర తలుపుచాటుగా నిలబడింది జానకి.

అతనుకూడా జానకిని చూసి కొంచెం కలవరపడ్డాడు. మొగంలో రంగులు మారాయి. ఏదో జ్ఞప్తికి తెచ్చుకుంటు న్నట్లు అలా రెండునిముషాలు చూస్తూ ఊరుకుండిపోయేడు. అంతలోనే సర్దుకుని, గొంతు సవరించుకుని, "ఈ ఇల్లు అద్దెకిస్తారని తెలిసింది. తాళం మీదగ్గర వుందని ఇంటివారు చెప్పారు. ఒక్కసారి యిస్తే ఇల్లు చూస్తాం" అన్నాడు.

జానకి తెప్పరిల్లింది. తేలిగ్గా ఊపిరి తీసుకుని "పట్టుకొస్తా మండండి," అని లోపలికి వెళ్ళి తాళంచెవి అతనిచేతి కిస్తూ మరోసారి మొహంలోకి చూసింది.

తాళం తీసుకుని ఆయనా, కూడా వున్నఅతనూ లోనికి వెళ్ళగానే, గుమ్మానికి అలా జేరగిల పడి పోయింది జానకి గుర్తు వచ్చింది ! ఆయన !... నాన్న అష్టకష్టాలుపడి ఎలాగైనా తనని యివ్వాలనుకున్న సంబంధం ! తండ్రి పేరుమోసిన ప్లీడరు! చివరికి – డబ్బూ, హోదా, అందచందాలూ, వేటిలోనూ వాళ్ళ స్థాయికి తగదని తేలాక, యిలా..

గత స్మృతులను మననం చేసుకుంటున్న జానకి "ఇల్లు బాగానే ఉంది. ఇంటివారికి అడ్వాన్సు ఇచ్చి, రేపే చేరతాము" తాళాలు అందిస్తూ అత నన్న మాటలకి ఉలిక్కిపడి యీ లోకంలోకి వచ్చింది,

"మిమ్మల్ని ఎక్కడో చూసినట్లుంది ... ఆఁ ... అన్నట్లు మీరు, సీతారామయ్యగారి అమ్మాయికామా ?!"

జానకి సిగ్గుపడుతూ తల ఊపింది.

"క్షమించండి, ముందర జ్ఞాపకం రాక అడిగాను మీ నాన్నగారు బావున్నారా ? మీవారి కేం పని ? వీళ్ళిద్దరూ మీ పిల్లలా ?" మర్యాదగా అత నడిగిన ప్రశ్న లన్నింటికీ జవాబు చెప్పి 'నిల్చొపెట్టే మాట్లాడుతున్నాను, లోపలికి రమ్మనడమా, వద్దా' అన్న సందిగ్ధంలో పడింది జానకి.

"వెళతానండీ, రేపు సాయంత్రం వస్తాము. వారంరోజులవించీ తిరుగుతూ వుంటే ఇన్నాళ్ళకి దొరికింది ఇల్లు, ఫేమిలీ గెస్టుహౌస్‌లో వుంది" అంటూ నమస్కారం చేసి బయటికి వెళ్ళిపోయాడు. కారు మలుపుతిరిగేదాకా అటే చూసింది జానకి.

ఎంత మర్యాదగా, హుందాగా మాట్లాడాడు ! తనని చూడడానికి వచ్చిన నాటి దర్పం, గర్వం పోయి, నిబ్బరం, ఠీవీ వచ్చాయి. అవును – అప్పటి కింకా చిన్నతనం ! ఇప్పుడు బాధ్యతలు, లోకం తెలిసిన మనిషి !... జానకి ఆలోచనల్లో యేన్నాళ్ళక్రితం తనని మురిపించిన ఆశలు చివరకి అవి తోటిచ్చిన నిరాశలు మెదలసాగాయి.

ఆలోచనలకి అంతరాయం కలిగిస్తూ "అమ్మా, ఆకలేస్తూంది. అన్నం పెట్టు" అంటూ, విసిగిస్తున్న పిల్ల లిద్దరినీ చెరొకటీ అంటించి లోనికి నడిచింది జానకి.

రాత్రికూడా సరిగా నిద్రపట్టలేదు. 'తనని కాదని అతను చేసుకున్న ఆమె ఎలా గుంటుందో ! వాళ్ళ సంసారం చూస్తూ, వాళ్ళ కలిమితో తమ లేమిని పోల్చుకుంటూ రోజులు గడపాలిగావును ! అత నిక్కడికి రాకపోతే ఎంత బాగుండు !' అనుకుంది.

* * *

ఉదయం పదిగంటలకి విన్న ఆయనతో వచ్చినతను మనుషులను తీసికొచ్చి యిల్లంతా తుడిపించాడు. మిగతా అలంకరణ అంతా మధ్యాహ్నం దాకా సాగింది.

సరిగా మూడుగంటలకి రెండులారీలు ఇంటిముందు ఆగాయి. సోఫాలు. బీరువాలు. డ్రెస్సింగ్ టేబిల్, ఫ్రిజిడేరు. బల్లలు. కుర్చీలు. జంటమంచాలు. దిగుతున్న రకరకాల సామానుని గుమ్మంలో నుంచుని ఆశ్చర్యంగా చూసింది జానకి. సామానంతనీ చూసి లోపలికి జేరవేయిస్తున్నారు గుమస్తాలు. బంట్రోతులు. అసలు వాళ్ళెవరూ అక్కర లేకుండానే కార్యక్రమమంతా జరిగిపోతూంది.

సాయంత్రం చల్లబడ్డాక, సామానంతా సర్దడం అయ్యాక, ఇంటిముందు కారాగినచప్పుడికి, దొడ్లో పచ్చడి రుబ్బుతున్న జానకి, అదలా వదిలేసి పరిగెత్తుకువచ్చి, కిటికీవారగా నిలబడి. దడదడలాడే హృదయంతో, ఊపిరి బిగబట్టి చూడసాగింది. ముందు ఆయన దిగి ఆరేడు సంవత్సరాల అబ్బాయిని,

నాలుగైదు సంవత్సరాల అమ్మాయిని దింపాడు! తర్వాత ఆమె!

గుండెలు బిగబట్టి చూస్తున్న జానకి కళ్ళు వెడల్పయ్యాయి. మంచిగులాబి రంగు ఛాయ, బాగా పొడుగు, నడినెత్తిన ఫాషన్‌గా చుట్టిన సిగ, స్లీవ్‌లెస్ బ్లౌజ్, బంగారపు వాచి ఎడంచేతికి, కుడిచేతికి నాలుగు బంగారపుగాజులు, హైహీల్డ్ షూస్, నాజూకైన హేండుబేగ్!— చకచక నడుస్తూ లోనికి వెళ్ళిందామె. కాసేపటికి, ఇల్లంతా చూస్తోంది కాబోలు—"ఈ సామాను ఇక్కడెందుకు పెట్టారు? అబీరువా ఏది? ఇది తీసికెళ్ళి ఆగదిలో పెట్టండి..." అంటూ నౌకర్లని గదమాయిస్తున్నమాటలు వినపడ్డాయి జానకికి.

జానకి గుండెలో పెద్ద మంచుముద్ద జేరి వళ్ళంతనీ కుంచిస్తున్నట్టు చేసింది.

"జానీ!" శంకరం లోపలికి వచ్చి ఎప్పుడు బట్టలు మార్చుకున్నాడో జానక్కి తెలియదు భర్తవంక నిశ్చలమైన కళ్ళతో చూసింది.

మరొక సైను బనీను, ఖద్దరు లుంగీ, హవాయి చెప్పులూ, బుజాన్న వారం రోజులనుంచీ విడవకుండా వాడుతున్న—తువ్వాలనుకోబడే గజంగుడ్డ—నీరసంగా, చెమటలు కక్కే జిడ్డుమొహం! —అదీ తన భర్త.

ఏడాది క్రితం కొన్న మూడుచీరలు రొటేషను మీద చాకలాడికీ, యింటికీ మధ్య తిరగ్గా వెలిసిపోయిన నేతచీర, వీపుమీద సగానికి వచ్చే గరిటకాడలాంటి జడా, నాలుగున్నర అడుగుల పొడుగూ, చామనఛాయా, ఫిఫ్తుఫారంతో మానేసిన చదువూ — అదీ తను.

ముందుగదిలో, నేలమీద అడుగు ఎత్తు ముక్కాలిపీట, రెండు మడత కుర్చీలు — రాత్రికి అదే పడకగదిగా అవతారం ఎత్తుతుంది—ఒక పట్టెమంచం, మూడు చిరిగిపోయిన తుంగచాపలు! తర్వాత గదిలో పెట్టెలు, బట్టలు, పక్కచుట్టలు, పప్పులు, ఉప్పులు నానాచెత్తా! మూడోగదిలో వంట, భోజనం, నలుగురూ ఒక్కసారి కూర్చోడం కుదరదు. తిండి తిని లేచేప్పుడు ఒళ్ళు దగ్గర పెట్టుకోకపోతే ఏ గిన్నో, జాడీయో, కనీసం అట్లకాడో నెత్తిమీద ఠధిగిణతోం అంటుంది — అది తన ఇల్లు.

"జానీ, నీళ్ళు తోడావా?" దగ్గిరగా వచ్చి అన్నాడు శంకరం.

"తోడలేదు, ప్రతీదానికీ నన్నే వేధించకపోతే కాస్త వెళ్ళి తోడుకో కూడదేమిటి," చిరాకుగా అంది జానకి.

భార్య ఎందుకిలా ఖస్సుమంటూందో తెలియక, తెల్లబోయాడు. మనసు సరిగా లేదేమో అని సరిపెట్టుకుని, మాట్లాడకుండా లోపలికి వెళ్ళాడు శంకరం.

రాత్రి భోజనం చేస్తూ యధాలాపంగా శంకరం "ప్రక్కవాటిలోకి ఎవరో వచ్చినట్లుందే. ఎవరేమిటి?" అడిగాడు.

"ఇంట్లో ఎవరున్నారండీ ?"

"ఏమో వెళ్ళి అడిగిరండి; నా కేం తెలుసు," మొఖం ముడుచుకుంటూ అంది. భార్య అర్థరహిత కోపానికి కారణము తెలియక శంకరం మనసు చిన్నపుచ్చుకున్నాడు.

రాత్రి నిద్రపట్టక ప్రక్కమీద పొర్లుతూ ఆపసోపాలు పడుతున్న జానకి చేతిని ప్రేమగా పట్టుకుని "ఏం జానీ, వంట్లో బాగులేదా, ఇవాళంతా అదోలా వున్నావు?"

చేతిని విసురుగా తోసేసి "వంట్లో ఏంరోగం! ఛీ... వెధవ ఉక్క... దోమలు, చావాలి నిద్రపట్టక... ఒక్క ఫేనుకూడా కొనుక్కునే అదృష్టంలేదు— వెధవదరిద్రం..." విసుక్కుంది జానకి.

అతిసౌమ్యుడైన శంకరానికికూడ కోపం తెప్పించాయి ఆ మాటలు. "ఏం, ఇన్నాళ్ళనించీ లేని దరిద్రం ఇవాళ కొత్తగా ఏమి వచ్చింది? ఏమయింది నీకివాళ... ప్రొద్దుటినించీ చూస్తున్నాను నీ వరస;" తీక్షణంగానే అడిగాడు.

"హూ"... కోపంగా మూలిగి ఇంక రెట్టించకుండా బలవంతంగా కళ్ళు మూసుకు అటుతిరిగి పడుకుంది జానకి.

* * *

తెల్లారింది. జానకి మామూలుగా ప్రొద్దున్నే లేచి యిల్లూ వాకిలీ తుడిచి, పొయ్యి కుంపటీ అంటించింది. కాఫీ లయ్యేక, స్నానం చేసి, ఆదరాబాదరా వంట ముగించి, శంకరానికీ, పిల్లలకీ పెట్టి, తనూ తింది. శంకరం ఆఫీసుకి ముసలిసైకిలెక్కి వెళ్ళిపోయాడు; అపు

చెయ్యాలంటే ఏ చెట్టుకో, గోడకో గురి చేస్తేనేకాని ఆగని సైకిలు! పిల్లలిద్దరూ వీధిచివర శాటాకలబడిలో చదువుకో డానికి వరిగెత్తారు.

ఇదంతా ఎనిమిదేళ్ళనించీ జానకి చేస్తున్న, చూస్తున్న కార్యక్రమం. ఇది ఇలా రోజూ జరగాల్సిందే! ఇందులో మార్పేం వుండదు. మార్పంటూ వుంటే, ఏ మూడునెలలకో, ఆరునెలలకో, పండగపేరు చెప్పి సినిమాకి వెళ్ళినప్పుడు! అదయినా వారం రోజుల ముందుగా దాన్నిగురించి చర్చించి, నిర్ణయించి, ఆశగా ఎదురుచూసి, చివరికి నడుం విరిగేలా ఆ బల్లమీద నిటారుగా మూడుగంటలు కూలబడి ఆనందించి, బయటి కొచ్చాక, మరో సినిమా చూసేదాకా ఆ ముచ్చటలే చెప్పుకుంటూ ఆ పాటలే పాడుకుంటూ మురిసిపోవడం!

జానకిక్కి ఆలోచించినకొద్దీ విరక్తి, వైరాగ్యం వచ్చిందంటే ఆశ్చర్యపడక్కర లేదు.

కిటికీ బయట, ఆ పిల్లలిద్దరూ పరందాలో అటూ, ఇటూ పరుగెడుతున్నారు. వాళ్ళ నోటివెంట ముద్దుముద్దుగా యింగ్లీషుమాటలు చిలుకపలుకుల్లా వస్తున్నాయి. ఆడపిల్లా మగపిల్లవాడిలాగే కత్తిరించిన జుట్టూ, ఊలుజెర్సీ, సాక్సు, బూట్సు—తెల్లగా బొద్దుగా ఆరోగ్యంగా ఉన్నారిద్దరూ.

తలుపులేపి నిలబడి, వాళ్ళిద్దర్నీ సైగచేసి పిలిచింది జానకి. ఏదో తెలియని బాధా, ఆవేదనతో బాటు, ఆ పిల్లలంటే ఎందుకో తనకే అర్థంకాని మమకారం, వాత్సల్యం కలిగాయి. తన పిల్లల గురించి కన్న కలలు, వాళ్ళలో నిజమవడంచేతనేమో!

"మీ పేరేమిటి బాబూ?" నవ్వుతూ అడిగింది

"నా పేరు హేమంత్, చెల్లి పేరు కల్పన."

"ఏం చదువుతున్నారు?"

"ఇంకా ఇక్కడ చదవడంలేదు, తాతగారిదగ్గర వున్నప్పుడు కాన్వెంట్, సెకండ్ స్టాండర్డ్, చెల్లి కిండర్ గార్డెన్‌లో." క్రొత్తనేది లేకుండా ధాటీగా జవాబిచ్చాడు.

ప్రేమగా వాళ్ళ బుగ్గలు నిమిరింది జానకి. వాళ్ళిద్దరినీ దగ్గరకు తీసికొని గుండెకి హత్తుకుంది. చెంపల్ని రెండు ధారలు జారాయి తెల్లబోయి చూస్తున్న ఇద్దరితో "యిక్కడే వుండండి" అంటూ హడావిడిగా లోపలికి వెళ్ళి మధూ పాపలకోసం ఏనాడో కొన్న చాక్‌లెట్లు రెండు తీసికొచ్చి ఇచ్చింది. ఈలోపల శైలజ ఎందుకో బయటికి వచ్చి జానకి వంక ఆదోలా చూసి మొహం చిట్లించి లోపలికి వెళ్తూ "బబ్బూ, కమిన్; ఏం చేస్తున్నారక్కడ?" కేకలువేసి పిల్చింది. పిల్లలిద్దరూ భయంగా పరిగెత్తారు.

"ఎక్కడపడితే అక్కడ, ఎవరేదిస్తే

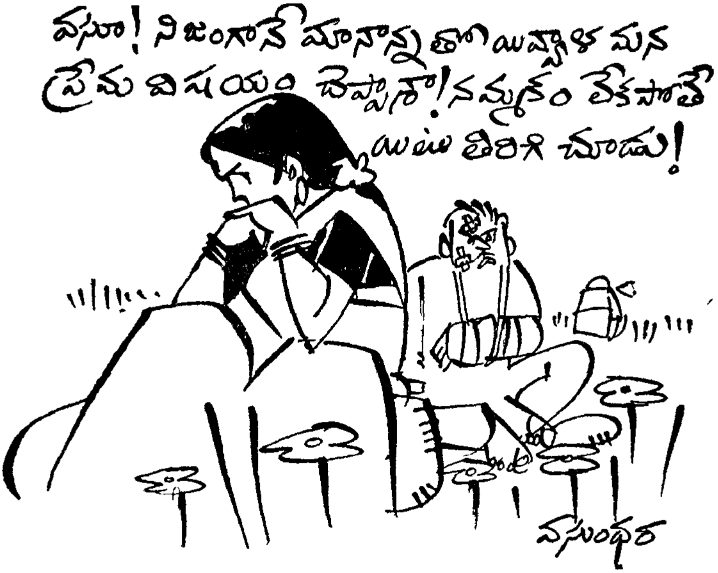

"అది పుచ్చుకోవచ్చా? బాడ్ మేనర్స్!" లోపల్నుంచి మాటలు వినపడ్డాయి. జానకి మనస్సు చివుక్కుమంది.

* * *

రోజులు గడచినకొద్దీ జానకి వాళ్ళగురించిన వివరాలు ఒక్కొక్కటి తెలిశాయి. ఆయన ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు రాత్రుళ్ళూ పగలూ ఎందరెందరో పెద్దమనుషులు వస్తూపోతూంటారు. ఆయన ఆఫీసుకి వెళ్ళడానికి ఒక టైమంటూ వుండదు. కావాలనుకున్నప్పుడు వెళ్ళడం. లేదంటే ఫయిళ్ళ కట్టలు ఇంటికే పంపుతారు గుమాస్తాలు.

ఆమె కలెక్టరుగారి ఏకైక పుత్రికట. ముద్దుల కూతురు. బి ఏ చదివింది. చిన్నప్పటినుంచీ ఎవరిమీదో ఒకరిమీద అధికారం చెలాయించడానికే అలవాటు పడిందేమో, యింట్లో ఎప్పుడూ అరుస్తూనే వుంటుంది. నౌకర్లందరికీ ఆమె అంటే హడలు వంటకి మనిషి, పిల్లలని చూడడానికి ఆయా, మిగతా పనులకి నౌకరు — ఇంక ఆవిడ కేం పని? మల్లెపూవులా, మడత నలగని బట్టల్తో ఏ సోఫాలోనో పడుకుని, విలాసంగా పుస్తకం చదవడమో, ఎవరయినా వస్తే కబురు చెప్పడమో! అంతే.

మొదట్లో ఒక్కసారి ఆమెతో మాట్లాడి పరిచయం చేసుకోవాలనుకుంది జానకి. కాని...తన దగ్గిర ఎప్పుడో పెళ్ళినాటి పాత పట్టుచీర తప్పించి కాస్త శుభ్రమైనదంటూ లేదు తీరా తను అదే కట్టుకు వెళ్ళినా, ఆమె సరిగా

మాట్లాడుతుం దవి ఏముంది? ఎప్పుడు గుమ్మంలో కనబడినా అదోలా మొగం పెట్టి లోనికి వెళ్ళిపోతుంది. ఆమె తన గురించీ, భర్తగురించీ, ఇంటిగురించీ ప్రశ్న లడిగి చివరికి 'అంత చిన్న ఇంటిలో యెలా వుంటున్నారనో,' 'మీ యింట్లో ఫాన్ లేదా? ఉక్క పెట్టదూ' అనో. 'రెడియో లేకపోతే ఏలా తోస్తుం'దనో అంటే తనకితలకొట్టేసిన ట్లుంటుంది. పైగా తాను వాళ్ళింటికి వెడితే ఆవిడని తమ ఇంటికి పిలవాలి. ఆమె వస్తే యెక్కడ కూర్చోబెడ్తుంది? ఆ కుర్చీలో ఆమె కూర్చుంటే అది పరువు దక్కిస్తుందన్న నమ్మకంలేదు. యెందు కొచ్చింది? హద్దు యెరిగి మెల గడం మంచిది అని సర్ది చెప్పుకుంది జానకి.

వచ్చిన కొద్దిరోజుల్లోనే శైలజకి ఆఊర్లో యెందరో ఉన్నత కుటుంబాల ఆడవాళ్ళతో, పెద్ద ఉద్యోగస్తుల భార్య లతో పరిచయం అయింది. ఇంచుమించు ఎవరో ఒకరు ప్రతిపాయంత్రం కార్లల్లో వస్తూ పోతూంటారు. యీమె కూడ రోజూ ఎక్కడికో వెడుతూనే వుంటుంది.

యించుమించు భార్యా భర్తా యిద్దరూ బయటికి వెడతారు. ఎక్కడికి వెళ్ళినా పిల్లలని నౌకర్లమీద వదిలి వెళ్ళి పోవడం జానకికి ఆశ్చర్యంగా వుండేది. ఎంత హాయి! ఎందరికో అలాంటి అదృష్టం! ఆ వూర్లో వున్న రెండు ఆడ వారి క్లబ్బుల్లో ఆవిడ మెంబరట!

జానకి ఆయింట్లోకి వెళ్ళకపోయినా, ఆమెతో మాట్లాడకపోయినా, ఆయా ద్వారా, వంటవాడిద్వారా, నౌకర్లద్వారా, స్వయంగా వినీ ఎన్నోవిషయాలు సేక రించింది ఆమెకి కోపం యెక్కువ. అస్తమానం ఎవరితోనో తగువు పెట్టు కుంటేనేగాని తోచదు. సాధారణంగా ఆ 'యెవరో' ఆయనే అయుంటారు.! "అయ్యగారు సాధ్యమైనంతవరకు సర్దుకుపోవాలని చూస్తారు! ఆయన దేవుడు," అంటుంది ఆయా! జానక్కి విన్నకొద్దీ యింకా వినాలనే ఆరాటం హెచ్చయింది. చక్కగా తిరిగినంత సేపూ ఇద్దరూ తిరిగి ఈ కజ్జాలు ఎందుకో అనుకునేది జానకి.

ఒకరోజు జానక్కి గోడవతల్నుంచి ఆయనగొంతు వినపడింది – "నువ్విలా వందలూ, వేలూ దానాలు చేస్తూంటే ఎక్కడ్నించి వస్తుంది? నాకేం యిండియా ప్రసిడెంటులా పదివేలజీతం లేదు! అందులోనూ నెలాఖరు!"...

"ఎందుకలా ఊరక చదువుతారు! బావుంది. మా క్లబ్ డేకి అందరూ చందాలు వేసుకుని మంచి మంచి ప్రోగ్రాంలు పెట్టించి ఘనంగా చెయ్యా లనుకున్నాం. మన తాహతకొద్దీ నేనూ వందరూపాయలు వేశాను. యిందులో ఇండియా ప్రెశిడెంటునీ, ఇంగ్లండు

మహారాణీనీ తేవడం ఎందుకు ?" ఆమె గొంతు రేచింది.

"మన తాహతు వందరూపాయలు క్లబ్బుచందా ఇచ్చేటంతటిదా ? అసలు నీ కేమైనా యింటిఖర్చు తెలుస్తుందా ? నా జీతమంతా మన కారు పెట్రోలుకి చాలడంలేదు ! మన వేషాలకీ, పార్టీలకీ, సినీమాలకీ — యింకసరే ! అదంతా చాలనట్లు, యింకా నీ విలా వందలూ, వేలూ తే అంటే యెక్కడ్నించి తెస్తా ననుకున్నావు ?"

"ముష్టి వందరూపాయలకోసం ఎన్ని మాట లంటున్నారు ? పోనీ అంత బెంగ పెట్టుకోకండి. ప్రస్తుతానికి అప్పుగా ఇస్తే, తర్వాత మా నాన్నకి రాసి తెప్పించి యిచ్చేస్తాను." నిర్లక్ష్యంగా అంది.

"చాల్లే, నీ గొప్పకబుర్లు నాదగ్గిర చెప్పకు ... మీ నాన్న కలక్టరు గొప్పలు నాదగ్గిర చూపించకు. సిగ్గులేకపోతేసరి— ఆమా టనడానికి" విసురుగా అని బయ టికి వెళ్ళిపోయా డాయన !

'వీళ్ళకీ డబ్బు యిబ్బందేనా !' ఆశ్చర్య పోయింది జానకి. వందరూపాయల జీతగాడు శంకరం జన్మానికో శివరాత్రి అన్నట్లు ఎప్పుడో సినిమాకి వెళతా వంటే బెంచిటిక్కట్టు అర్ధరూపాయి లేదంటాడు ! ఆ దరిద్రం తన కర్మ మౌతూంది. కాని వెయ్యిరూపాయల జీతగాడు ప్రసాద్ కూడా పెళ్ళాం ముచ్చట తీర్చలేక పోతున్నాడు – ఎంత చెట్టుకి అంతగాలి !... నిట్టూర్చింది జానకి.

ఇంకోసారి యిలాగే కిటికీదగ్గఱ నిలబడితలదువ్వుకుంటూంది సాయంత్రం జానకి. వాళ్ళిద్దరూ ఆరుబయట పేమ్‌కుర్చీల్లో కూర్చున్నారు. ఆమె బాగా ముస్తాబయివుంది. ప్రయత్నం లేకుండానే మాటలు చెవినపడుతున్నాయి.

"నేను రాను. నువ్వెళ్ళ కావాలంటే! నాకు వీలు అవదు" చిరాగ్గా అన్నాడు ప్రసాద్.

"బావుంది; ముందు వస్తామని, ఇప్పుడు వెళ్ళకపోతే ఏం బాగుంటుంది ? మిమ్మల్నికూడా తీసుకొస్తానని చెప్పాను వాళ్ళతోటి !"

"ఎవరి నడిగి చెప్పావు ? నేను వస్తానని నిన్నెవరు చెప్పమన్నారు ? — ఎందుకు బాగుండదు, నువ్వొకతెవే వెళ్ళు చాలబాగుంటుంది !"

''మా క్లబ్ మెంబర్, వెడ్డింగ్ యానివర్సరీ. డిన్నరుకి పిలిచారు. ఇద్దరం తప్పకుండా రావాలని మరీ మరీ చెప్పారు. వస్తామని ప్రామిస్ చేశాను. యిందులో తప్పేముంది ?"

"నేనూ మనిషినేగా, నాతోనూ చెప్ప వచ్చుగా! కనీసం తర్వాతనైనా ఆయన ఫోన్ చేస్తే ఏం పోయింది! ఏవరో ఆడ వాళ్ళు నీతో చెపితే, నీ కొంగు పట్టుకు తయారవడానికి నే నేం అంత చవటదద్ద

మ్మని కాదు!"

"నాతో చెపితే ఒకటీ, మీతో చెపితే ఒకటీనా? మీకు పిలుపు వచ్చిన చోటి కల్లా నేను రావడం లేదూ?"

"ఇప్పుడు నీతో వాదిస్తూ కూర్చో డానికి నాకు ఓపిక లేదు నేను రాను నా సంగతి నీకు తెలుసు — ఒక్కసారి చెబితే ఇంక అంతే అలా అని నిన్ను వద్దనలేదు. నువ్వు వెళ్ళు."

"నేను వెళ్ళడానికి మీ పర్మిషన్ అక్కరలేదు. నే నెలాగో వెడతాను... ఛీ ఎంత చదువుకున్నా యీ మగవాడన్న వాడు యింతే! ఆడది కాస్త చొరవ చేస్తే సహింపు వుండదు! అందరిలో నా పరువు తియ్యాలనేగా మీ పంతం! సరే కానివ్వండి మీ గుణమే బయట పెట్టుకున్నారు!" కోపంగా లేచి తనే కారు నడుపుకుని వెళ్ళిపోయింది.

"ఎంత సంపాదన వున్నా అనుభవిం చడం చేతకాని మనుష్యులు! అనుకు న్నంత మెత్తనివాడు కాదు అతనూ! — విస్తుపోయింది జానకి వాళ్ళ ప్రవర్తనకి.

* * *

వాళ్ళు వచ్చి రెణ్నెళ్ళు అవుతూంది. ప్రక్క వాటాలో మాటలు మరీ యెక్కు వగా వినపడ సాగాయి జానకికి ఆ మధ్యాహ్నం.

"ఎల్లుండి వాళ్ళు వస్తుంటే, నువ్వు రేపు వెళ్ళిపోవడం ఏంబాగుంది శైలూ!" ఆయన మొదట నెమ్మదిగానే అన్నాడు.

"సీట్లు రిజర్వు చేయించడం కూడా అయిపోయాక, యింక మానే దెలాగ చెప్పండి? పోనీ కాన్సిల్ చేసుకుందా మన్నా, వాళ్ళందరినీ యెంత నిరాశ పెట్టినట్లు అవుతుంది నా మూలంగా? మా క్లబ్ మెంబర్లందరూ నాతో అంతా చూడాలని ప్రోగ్రాం వేశారు మద్రాసులో మా అత్తకి రాసి వీళ్ళ కన్ని యేర్పాట్లూ చేయించాను ఊటీలో, బెంగుళూరులో, మైసూరులో, కొడైకెనాల్లో, మధురలో — అంతా నేనోసారి రెండుసార్లు తిరిగాను కాబట్టి నాకుతెలుసు. నేనున్నానని వాళ్లు ఎంతో ముచ్చటపడి ప్రోగ్రాం వేసు కున్నారు. యిప్పు డిలా చివరిక్షణంలో నేను మానుకుంటే, వా ళ్ళేమను కుంటారు!"

"వెళ్ళదలిచినవాళ్లు ఎలాగూ వెడ తారు. నువ్వు లేకపోతే పోయే దేం వుండదు! సరిగ్గా ఒక రోజు ముందర నీ విలా వెళ్ళిపోతే అమ్మా, నాన్నా ఏమనుకుంటారు?"

"వాళ్ళు వస్తారని తెలిసి వెళ్ళిపోతున్నా నేమిటి? ఎప్పుడనగా వేసిన ప్రోగ్రాం! విన్నకదూ వీళ్ళ టెలిగ్రాం అందింది!"

"ఇంటికి వచ్చే అత్తమామలు ముఖ్యమా, యీ సరదాలు ముఖ్యమా?" తీక్షణంగా వుంది గొంతు.

"వాళ్ళు వస్తే నే నేం చేయాలి. మీ రున్నారు, వంటవాడున్నాడు, నౌక రున్నారు. నే నేం వండాలా, వార్చాలా?"

వా క్షేమసుకుంటారో అన్న ధ్యాస లేదన్నమాట! నీ గురించి చేసుకున్నా నీకు లెక్కలేదు. కాని నా మాటేమిటి?"

"అంతగా వాళ్ళు వచ్చేవేళకి నే నుండాలంటే యిప్పుడు వీలుగాదు. పదిహేనురోజులు పోయేక రమ్మని వైరివ్వండి!"

"నోర్ముయ్! వాళ్ళు వస్తామని రాస్తే. మా ఆవిడ దేశంమీద తిరగ డానికి బయలుదేరింది. యిప్పుడు రావద్దు, తర్వాత రమ్మని రాయనా! నీకు లేక పోయినా ఆమాత్రం జ్ఞానం నాకుంది!"

"ఊరికే మాటలు జారకండి. ఏమంటే అది పడేదాన్నికాదు." ఆమె కూడా గొంతు హెచ్చించింది.

"గొంతు ఒకటుంది నీకు; అప్రక్క వాటాలో చూడు! రెణ్ణెల్లనుంచీ చూస్తు న్నాను ఏనాడైనా ఆ ఇల్లాలి మాట ఏమన్నా వినపడిందా?... సంసారుల లక్షణం అది! చూసి బుద్ధితెచ్చుకో!"

"ఆ... మీరు ఓ గంగిరెద్దుని కట్టుకు నుండాల్సింది! మీరు కూర్చోమన్నచోట కూర్చుని. అడమన్నప్పుడల్లా 'కీ' ఇచ్చిన బొమ్మలా చక్కగా ఆడుతూ వుండేది!"

"చాల్లే. వినపడుతుంది!– అవును నిజమే. అనాడు ఆమెని అందచందాలు లేవిదనీ. మాతో తూగే తాహతు లేదనీ నిరాకరించాము; ఇప్పుడు తెలుస్తూ ది. ఎంత పొరపాటు చేశానో! బుద్ధి గడ్డి తిని చేసుకోలేదు. అలా ఏ లేనింటి పిల్లనో చేసుకుంటే అణిగిమణిగి వుండి నాతో సహకరిస్తూ వుండేది."...

అంత కోపంలోనూ ఆశ్చర్యంగా ఆవిడ "ఓహో! అదన్నమాట సంగతి. అందుకా ఆ స్తమానూ ఆవిడ తలుపు చాటున నక్కి చూస్తుంటుంది పిల్లలని చేరదీస్తూ వుంటుంది. ఎందుకో అను కున్నాను. పాపం ఆ విడనే చేసుకు నుండాల్సింది ......" వెక్కిరింపుగా అంది.

"ఛప్...నోటికి వచ్చినట్లు మాట్లా డకు. విన్నారంటే బాధ పడతారు! నీ కింత తలబిరుసు అని తెలియక. నీ వేషభాష కి, పైమెరుగులకి మోస పోయి గోతిలో దిగాను. నా కీ యోగ ముంటే ఆమె నెందుకు చేసుకుంటాను? ...హు...నిన్ను చేసికొని ఏ ఒక్క నాడు సుఖపడ్డాను. భార్య కుండవల్సిన లక్షణాలు నీలో ఏ ఒక్కటయినా వున్నాయా? అడుగడుగునా నీ పుట్టింటి గొప్పతనాలు ప్రదర్శిస్తూ. ఇవతలివాళ్లు అంత తక్కువవాళ్ళన్నట్లు అధికారం చెలాయించడమేగా నీకు చేతనయింది! ఏనాడయినా నీవు పిల్లలకి, నాకూ దగ్గర కూర్చుని అన్నం పెట్టావా ప్రేమగా? తిన్నామో, మానామో ఏ రోజయినా మా అతిగతి కనుక్కున్నావా? నీవు వున్నా షేమ నౌకర్ల దయాదాక్షిణ్యాల మీద ఆధార పడవలసిందేగా? మన

కుటుంబ గౌరవంకోసం, నా మాట నిలబెట్టుకోడం కోసం. అస్తమానూ నిన్ను కాదని, నీతో తగవు పెట్టుకోడం ఇష్టంలేక. నీవు చెప్పినట్టల్లా చేసి నీవు రమ్మన్నచోటికల్లా వచ్చి, మన మేదో ఆదర్శదంపతుల మనే భ్రమ కలిగిస్తు న్నాను......ఆడినకొద్దీ ఆడిస్తున్నావు. రోజురోజుకీ నీ ఆగడం మరీ ఎక్కువై పోతోంది..."

"మీరు నోటికి వచ్చినట్లల్లా మాట్లా డితే నే నూరుకోను...మీ కంత బాధగా వుంటే. ఈ క్షణం ఎక్కడికయినా పోయి, విశేషంలా నా బ్రతుకు నేను బ్రతకగలను. అప్పుడు మీ ఇష్టం వచ్చినదానిని కట్టుకుని కులకండి..." ఆవేశంతో ఆమెగొంతు వణికింది.

"ఇదొకటి బెదిరింపు నాకు...ఛీ. నీతో మాట లేమిటి?..." అతను లేచి బయటికి వెళ్ళిపోయాడు విసురుగా.

* * *

ఆ సాయంకాలం శంకరం మామూ లుగా ఆరింటికి ఎర్రని తెల్లని కాగితం ముక్కలు అంటించిన ఫైళ్ళు నాలుగో, అయిదో చంకని పెట్టుకుని యీ జన్మ కింతే అన్నట్లు, ఉస్సురంటూ ఇంట్లో అడుగు బెట్టాడు. రెండు నెలలనుంచీ జానకిలో చెప్పలేని మార్పు వచ్చింది. ఇదివరకులా నవ్వుతూ మాట్లాడదు, పలకరిస్తే ఏదో ఆలోచనల్లోంచి. చికాగ్గా. విసురుగా కసురుతుంది!! ఆఫీసునుంచి ఇంటికి వచ్చే వేళకి నవ్వుతూ ఎదురొచ్చి, ఆప్యాయంగా కాఫీ అందించి, సేదతీరినట్లు మాట్లాడే జానకి యిప్పుడు అసలు గుమ్మంలోకే రావడంలేదు. విసుగుగా కాఫీ తెచ్చి బల్లమీదపెట్టి వెళ్ళిపోతుంది. పిల్లలిని పుత్తపుణ్యానికే తిట్టడం, కొట్టడం చేస్తుంది. శంకరానికి ఎంత ఆలోచించినా భార్య ప్రవర్తన అర్థంకాలేదు. ఇంట్లో వున్నకాసేపు జానకి ప్రవర్తనతో మనసు విరిగిపోయేది. ఏం మాట్లాడుతే ఏం ముప్పో అన్నట్లు ఊరుకునేవాడు శంకరం. ఎన్నివిధాలుగా అడిగినా జానకి ముభావనకి కారణం తెలుసుకోలేక 'తనతప్పేమిటో' అని మథనపడేవాడు.

జానకి శుభ్రమైన చీర కట్టింది. మొగం రుద్ది కాటిక పెట్టిందేమో-మొఖం కళకళలాడుతూ వుంది. జడ మానేసి పిగ చుట్టి, మల్లెపూలదండ పెట్టింది.

కళకళ లాడుతూ ఎదురొచ్చిన జానకిని చూసి ఆశ్చర్యపోయాడు శంకరం. లోనికి వెళ్ళినప్పుడు కాఫీగ్లాసు తెచ్చి అందిస్తున్న జానకిని చూసి, "ఇవాళ రాణీగా రెండుకో అప్సరసలతో పోటీ పడ్తున్నారు;'' బెదురుతూనే అన్నాడు శంకరం. మనసు సరిగా వుండాలేగాని విట్లు వేయడంలో, ఆమె అందం పొగడ దంలో వస్తు. ఎలాగైన కొద్దిపాటి కవి హృదయ ముంది శంకరానికి.

"ఏదేళ్ళు దాటినా ఆమాటే

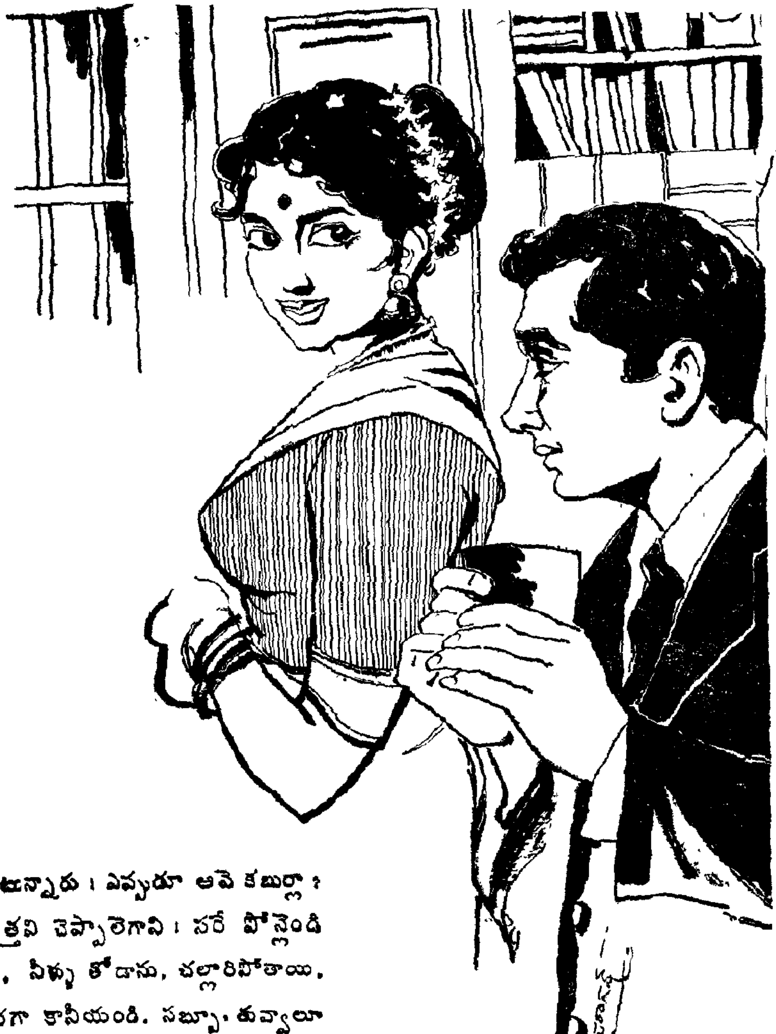

అంటున్నారు। ఎవ్వరూ ఆపె కబుర్లా? క్రొత్తవి చెప్పాలెగాని। సరే పోన్లెండి గాని, నీళ్ళు తోడాను, చల్లారిపోతాయి. త్వరగా కానీయండి. సబ్బూ, తువ్వాలూ అక్కడే వున్నాయి." ముసి ముసి నవ్వుతో అంది జానకి,

కలా, మాయా, అనుకున్న శంకరం. కొద్దిరోజులక్రిందటి జానకి విసుగూ, కోపం అర్థం అవలేదు। ఈనాటి ఆమె ఆదరణా, అభిమానం అర్థం అవడంలేదు శంకరానికి।

*